

Başvuru Numarası : 2022/182
Toplantı Tarihi/Sayısı : 31.3.2022/12
Karar Numarası : 2022/195
Başvuran : R. G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURU KONUSU

1. Başvuru, silah ruhsatı başvurusuna ilişkin değerlendirmede felsefi ve siyasi görüş temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran, 2015 yılında aynı iş yerinde aynı pozisyonda çalıştığı E. Y. ile birlikte ... Valiliğine silah ruhsatı başvurusunda bulunduğunu, Valilik tarafından E. Y.'ye taşıma ruhsatı verilirken kendisine bulundurma ruhsatı verildiğini, E. Y.'nin o tarihte ... Partisi Belediye Meclis üyesi aday olduğunu ve Belediye Başkanının adı geçene referans olduğunu; başvuran açık arazide terörün yoğun olduğu bölgelerde çalıştığını belirterek ruhsat başvurusunda bunu görev bölgeleriyle beraber sunmasına rağmen kendisine taşıma ruhsatı verilmediğini, idari işlemin iptali istemiyle ... İdare Mahkemesinde 2019/... E. sayılı dava açtığını ve davanın Mahkemenin 2020/... K. sayılı kararıyla 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun kapsamında silah ruhsatı başvurusuna ilişkin değerlendirmede Valiliğin takdir yetkisinden bahisle reddedildiğini; karara karşı Ankara Bölge İdare Mahkemesine istinaf başvurusunda bulunduğunu, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 9. İdari Dava Dairesinin 2020/... E. 2020/... K. sayılı kararıyla istinaf talebinin reddedildiğini, bunun üzerine Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunduğunu, başvurusunun idarenin takdir yetkisi kapsamında yapılan değerlendirmelerle reddedildiğini, son olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruda bulunduğunu ve davasının devam ettiğini, dava aşamalarında ayrımcılık iddialarını ileri sürdüğünü, CİMER aracılığı ile İçişleri Bakanlığına defalarca başvuruda bulunduğunu, ancak cevap alamadığını; TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından başvurusunun kabul edilmediğini; ruhsatının günü dolunca tekrar bulundurma ruhsatı olarak düzenlendiğini, emsal gösterip dava açtığı için yenileme sürecinde E. Y.'ye de taşıma ruhsatı verilmediğini; çiftçilik yaptığı bölgede ayı saldırısı sonucunda bir köylünün öldüğünü başvuru dilekçesinde belirtmesine rağmen taşıma ruhsatı verilmediğini iddia ederek maruz kaldığı ayrımcı uygulamanın araştırılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesine göre: "*Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...) "*

4. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde: "*Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek,*

işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir." denmektedir.

5. Mezkûr Kanun'un 9'uncu maddesinde: "(...) f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; (...) i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek (...)" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

6. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: "(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesinde: "(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz." ifadesi yer almaktadır.

8. Söz konusu Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, (...) yönlerinden incelenir." hükmünü haizdir.

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Başvuru dilekçesi ve eklerinden, başvuranın 2015 yılında aynı iş yerinde aynı pozisyonda çalıştığı E. Y. ile beraber silah ruhsatı için Valiliğe başvuruda bulunduğu, Valilik tarafından kendisine bulundurma ruhsatı, E. Y.'ye ise ... Partisi Belediye Meclis üyesi aday olması ve Başkanın kendisine referans olması nedeniyle taşıma ruhsatı verildiği, bunun üzerine idari işlemin iptali istemiyle dava açtığı ve reddedildiği, istinaf başvurusunda bulunduğu ancak aynı gerekçelerle reddedildiği, daha sonra Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunduğu ve başvurusunun reddedildiği, son olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruda bulunduğu ve yargılama aşamalarında ayrımcılık iddiasını öne sürdüğü anlaşılmaktadır.

13. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

15. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, iddiaların yargı organlarınca karara bağlanmış olduğu ve son olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurulduğu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesi gereği yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış olan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 31.03.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-onaylıdır

Ünal SADE

Üye